

สุกัญญา แดงเรือง 2550: ผลกระทบของการเจริญเติบโตของเมืองต่อวิถีชีวิต
ความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนอกเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมวิทยาประยุกต์) สาขาสังคมวิทยาประยุกต์ ภาควิชา
สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์
ณรงค์ ศรีสวัสดิ์, Ph.D. 107 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเจริญเติบโตของเมืองและการเปลี่ยนแปลง
ประชากรในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกและในชุมชนนอกเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ผลกระทบ
ของการเจริญเติบโตของเมืองต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนนอกเขตเทศบาล
ด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัญหาและข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาชุมชน ทฤษฎีที่ใช้ใน
การศึกษานี้เป็นแนวคิดทฤษฎีนิเวศวิทยามนุษย์อันเป็นการศึกษาโครงสร้างชุมชน โดยการ
วิเคราะห์ถึงการกระจายของบุคคล กลุ่มและบริการต่างๆไปตามพื้นที่ในเขตชุมชนเมืองและนอกเขต
ชุมชนเมืองประกอบกับทฤษฎีชุมชนที่มีแนวคิดด้านชุมชนพื้นบ้านและชุมชนเมือง

ผู้ศึกษาทำการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิทางด้านประชากรจากสำนักงาน
สถิติแห่งชาติ และข้อมูลปฐมภูมิด้วยเทคนิคการวิจัยเชิงสำรวจประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน
นอกเขตเทศบาลนครพิษณุโลกจำนวน 14 ชุมชน แล้วทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ใช้
แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทน จำนวน 366 คน สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติก

ผลการศึกษารูปได้ว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงประชากรในเขตเทศบาลนครลดลง ขณะที่
นอกเขตเทศบาลนครมีอัตราที่เพิ่มขึ้น โดยศึกษาการเจริญเติบโตของเมืองควบคู่กับมีผลกระทบ
ต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ด้านเศรษฐกิจและสังคมพบว่า มีผลกระทบด้านเศรษฐกิจร้อยละ 51.1
ด้านสังคมร้อยละ 55.5 การทดสอบสมมติฐานหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัย
เศรษฐกิจ-สังคม พบว่า มีผลกระทบต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนด้านเศรษฐกิจและสังคม
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัญหาของชุมชนที่เกิดขึ้นยังไม่ได้รับการแก้ไขเพราะ
ขาดมาตรการที่แน่ชัดจากทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหา ดังนั้นจึงควรนำข้อเสนอแนะในการ
แก้ ปัญหาไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมเพื่อเกิดการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนต่อไป

